

A Kúria a dr. Pigler Csaba Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Grád András ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 24.M.4323/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.630.742/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.630.742/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 100.000 (egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2007. március 1-jétől állt az alperes alkalmazásában recepciós munkakörben. 2012. február 27-én a szépségszalon kiköltözött az M. P.-ből, a B.C.ben található új üzlet nyitása pedig 2012. március 8-án történt.

A köztes időben az M.P.-ben lévő üzletben telefonos ügyelet volt, amelyet a felperesnek és a vele együtt recepciósként dolgozó M.E.-nek kellett volna ellátnia, a felperes azonban ezen időszak egy részében beteg volt.

Az alperes munkáltató akként adta ki a felperes munkaviszony megszüntetésekor az iratokat, hogy 2012. március 12-én közös megegyezésre került sor. A munkaviszonyra vonatkozó igazolásokat együtt küldte meg az írásbeli megállapodással, amelyet csak az alperes írt alá.

A munkaviszonyra vonatkozó igazolások átvételét követően 2012. március 28-án a felperes levelet írt az alperes ügyvezetőjének. Ebben arra hivatkozott, hogy tájékoztatta a munkáltatói jogkör gyakorlója 2012. március 9-én telefonon őt arról, hogy a munkaviszonyt felmondja, a szóbeli felmondást ugyanezen a napon személyes találkozásuk során megerősítette. Egyúttal felmentette a felperest a munkavégzés alól és kijelentette, hogy a munkahelyére nem kell a továbbiakban bejárnia. A levél tanúsága szerint 2012. március 19-én és 23-án az alperes ügyvezetője ígéretet tett arra, hogy a felmondással kapcsolatos iratokat a felperesnek megküldi, ez azonban nem történt meg. Ezért a munkavállaló március 24-én telefonon, majd személyesen is felkereste az ügyvezetőt, aki ezt követően postán küldte meg a közös megegyezés tervezetét és az iratokat, amit a felperes nem tudott elfogadni.

A felperes a módosított keresetében a szóbeli felmondásra vonatkozó

hivatkozását visszavonta, annak megállapítását kérte, hogy 2012. március 12-én a felek között nem jött létre megállapodás a munkaviszony megszüntetésére vonatkozóan sem szóban, sem írásban.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.4323/2012/28. számú ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott, és a jogviszony megszüntetés jogellenességét megállapította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabért, felmondási időre járó bért, végkielégítést. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperesnek perköltséget és eljárási illetéket is kell fizetnie.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 87. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében rámutatott arra, hogy az írásbeliség a jogbiztonságot hivatott szolgálni, ezért ha a munkaviszony megszüntetését szóban kezdeményező, és erre vonatkozó jognyilatkozatot tevő munkavállaló az abban foglaltakat saját érdekében, saját akaratelhatározásából teljesíti, e magatartásával szemben utóbb nem igényelhet jogvédelmet.

A bíróságnak tehát a perben azt kellett vizsgálni, hogy 2012. március 12-én létrejött-e a felek között megállapodás a munkaviszony megszüntetésére.

A perben az alperes azt eredménnyel nem tehetette vitássá, hogy írásbeli megállapodás nem jött létre. Ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok, tanúvallomások alapján, illetve a felek előadása szerint az alperes hivatkozását figyelembe véve értékelni kellett azt, hogy a felperes és az alperes törvényes képviselője között létrejött-e olyan egyezség, amely a feleknek azt a félreérthetetlen és valódi szándékát fejezi ki, hogy a munkaviszonyt mindketten meg akarják szüntetni.

A bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felek között közös megegyezés nem jött létre, egyező akaratelhatározás nem volt bizonyított.

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a tanúként meghallgatott P.B.V. tanú volt az egyetlen, aki tudott nyilatkozni a felek vitájának tárgyára vonatkozóan. Ezen személy azonban a perben nem érdektelen, az alperes törvényes képviselőjének közeli hozzátartozója (menye). Így csupán az ő vallomása nem fogadható el annak alátámasztására, hogy a felek között létrejött megállapodás a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozott.

A bíróság álláspontja szerint a többi tanúvallomás alapján nem volt az a perben egyértelműen megállapítható, hogy a felperes kezdeményezésére szóban létrejött volna a felek között olyan megállapodás, amely a közös megegyezéssel történő jogviszony megszüntetést eredményezte volna.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 49.Mf.630.742/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében - az illetékre vonatkozó rendelkezés

kivételével - helybenhagyta azzal, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2014. május 14-én szűnt meg. A fizetendő kereseti illeték összegét leszállította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek másodfokú perköltséget, valamint az állam javára fellebbezési eljárási illetéket.

A másodfokú bíróság ítélete szerint a fellebbezés keretei között maradva azt kellett vizsgálni, hogy történt-e a Pp. 252. § (2) bekezdése alkalmazását megalapozó súlyos eljárási szabálysértés M.E. tanúkénti meghallgatásának mellőzésével összefüggésben.

Az alperes 2013. április 26-án indítványozta első ízben más személyek mellett M.E. tanúkénti meghallgatását, akit a munkáltató székhelyéről kért megidézni. Beadványában azonban a Pp. 167. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére nem jelölte meg, hogy milyen tényekre nézve kívánja a meghallgatást, ezért az elsőfokú bíróság végzésében ennek bejelentésére nyolc napos határidő biztosításával hívta fel az alperest. A munkáltató a bíróság felszólításának a megadott határidőn belül nem tett eleget, ezért a bíróság tájékoztatta az alperest arról, hogy mulasztására figyelemmel a további bizonyítást mellőzi, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján fog dönteni.

Az alperes 2013. május 28-án érkezett előkészítő iratában tett eleget az elsőfokú bíróság végzésében rögzített kötelezettségének, amelyet az elfogadott, és a 2013. július 2-ára kitűzött tárgyalásra megidézte az alperes által indítványozott tanúkat, köztük M.E.-t is az alperes székhelyéről. Ezen személy azonban a tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, ennek okaként a törvényes képviselő azt jelölte meg, hogy nem tudta kézbesíteni M.E. részére az idézést, mivel a munkaviszonya 2012. szeptemberében megszűnt.

Az alperesi képviselő továbbra is fenntartotta M.E. tanúkénti meghallgatására vonatkozó indítványát vállalva lakcímének, és személyi adatainak bejelentését, amelyre 2013. augusztus 30-áig kapott határidőt. Az alperes az általa vállalt határidőn belül, de ezt követően sem jelentette be a tanú idézhető címét, illetve személyi adatait, ezért erre az elsőfokú bíróság ismét mellőzés terhével nyolc nap határidőt biztosítva kötelezte.

Az alperes végül 2013. október 18-án terjesztette elő írásban M.E. személyi adatait és lakcímét, ezek alapján az elsőfokú bíróság a lakcímfigyelőtől beszerzett címekről ismételten idézte a tanút. Az idézést a tanú átvette, azonban a 2013. november 19-én tartott tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a 2013. november 15-én érkezett beadványában tartós betegségére hivatkozással kérte távolmaradását kimentettnek tekinteni.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a fellebbezésében alaptalanul sérelmezte M.E. tanúkénti meghallgatásának mellőzését.

A Pp. 3. § (4) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzni köteles, ha az indítványt a fél neki felróható okból elkésztett, vagy egyébként a jóhiszemű pervittel

össze nem egyeztethető módon terjeszti elő. A Pp. 8. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a bíróság köteles megakadályozni minden olyan eljárást, cselekményt, vagy egyéb magatartást, amely a jóhiszemű joggyakorlás követelményével ellentétes, így azt, amely a per elhúzására irányul, vagy erre vezet.

Az alperes a tanú meghallgatására vonatkozó indítványát egyrészt hiányosan, nem a Pp. 167. § (1) bekezdés szerinti tartalommal, másrészt a bíróság többszöri jogkövetkezmények terhével felhívó végzésében megadott határidő elmulasztásával, elkésetten tette meg. Ezen magatartása a jóhiszemű joggyakorlás követelményének nem felel meg, és a per elhúzódtásához vezet. Ezek a körülmények már önmagukban is megalapozták volna a tanú ismételt idézésének jogoszerű mellőzését.

A másodfokú bíróság osztotta azt az elsőfokú ítéleti érvelést is, miszerint a tanú által tett írásos nyilatkozat tartalma arra utal, hogy valakitől értesült már a perben tett nyilatkozatokról, ebből adódóan pedig érdektelennek nem tekinthető, így ez okból is indokolatlan lett volna az újabb idézése.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján tekintettel arra, hogy a bizonyítás kiegészítése lett volna szükséges, amely kötelezettségét a bíróság elmulasztotta.

A felülvizsgálati érvelés szerint az elsőfokú bíróság ítélete hivatkozik arra, hogy M.E. egyetlen érdektelen tanú volt, az ő meghallgatását azonban a bíróság mellőzte. A részéről megküldött nyilatkozatban a tanú pontosan leírta a társaság ügyvezetője és a felperes közötti szóváltást kijelentve, hogy „Cs. nem akarta elfogadni, hogy azonnali hatállyal kirúgják, végül közös megegyezéssel váltak el”. Amennyiben a szóban létrejött közös megegyezés bizonyítást nyert, a felperes munkaviszonyának megszüntetése nem tekinthető jogellenesnek. Az elsőfokú bíróság, majd pedig a másodfokon eljáró törvényszék által is megerősítést nyert az a jogsértő eljárás, amely alapján a bíróság éppen annak a két tanúnak (M.E. és P.B.V.) a vallomását minősítette elfogultnak, akik ezen körülmény tekintetében az alperesi álláspontot alátámasztó vallomást tettek.

Az elsőfokú bíróság ítéletében M.E. tanú meghallgatásának mellőzését azzal is indokolta, hogy az ítélet meghozatalát megelőzően néhány nappal a felek közösen egy temetésen vettek részt, ahol a tanú is megjelent, de nem látszott rajta semmilyen betegség. Ezt követően a felperes jogi képviselője behívta a tanút az irodájába, ahol „a felperesi érdekeknek kedvező vallomástételről volt szó közöttük” (fellebbezés 3. oldal utolsó bekezdés). A másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítási indítványról kellett volna határoznia, és el kellett volna rendelnie a bizonyítás kiegészítését M.E. tanú meghallgatását foganatosítva.

A Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény

állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul. A Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

A másodfokon eljáró bíróságnak a fellebbezés keretei között felül kell vizsgálnia az elsőfokú döntés jogszerűségét, amennyiben pedig olyan tény, körülmény merül fel, amely az ítélet hatályon kívül helyezését is megalapozza, akkor ezzel kell élnie a másodfokú bíróságnak (Pp. 253. §).

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében utalt a Pp. 252. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra. Azzal, hogy az elsőfokú bíróság M.E. tanút a perben nem hallgatta meg, írásbeli vallomását mellőzte, súlyos eljárásjogi szabálysértést követett el. Ezen döntést a másodfokú bíróság nem bírálta felül a fellebbezésben előadott új tény alapján - mely a tanú befolyásolására tett kísérletről tájékoztatta a bíróságot -, pedig legalább a bizonyítási eljárás kiegészítését, de leginkább az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését kellett volna hogy eredményezze.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és az alperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.

Hivatkozása szerint nem elégséges az alperesnek felvetnie, hogy a felek között a munkaviszony megszüntetésére szóbeli megállapodás jött létre, hanem állítania és bizonyítania kell azt is, hogy a megállapodás a bírói gyakorlat által meghatározott minden speciális követelménynek megfelelt.

A felülvizsgálati kérelemmel kifogásolt másodfokú ítélet részletes levezetést adott az alperes M.E. tanúmeghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványának elkészttségéről, és annak kellő alappal történő mellőzéséről.

Az alperes úgy kérte 2013. április 29-én saját címéről idézni a tanút, hogy akkor már fél éve nem is dolgozott nála. Ezt követően újabb határidővel a tanú címének bejelentésére vállalt kötelezettséget, amelynek ismételten nem tett eleget, majd újabb bírói felhívásra benyújtott indítványában sem a tanú címét, sem a tanúra vonatkozó indítványát nem említette, hanem saját menyét kérte tanúként meghallgatni, ez pedig nem a jóhiszemű alperesi eljárásra utal.

Mindebből kitűnően a munkáltató nem is kívánta M.E. tényleges meghallgatását ezen időszakig. A meghallgatás akkor válhatott az alperesnek fontossá, amikor védekezését alátámasztó bizonyítéka már nem maradt, illetve amikor a tanú írásban a bíróságnak az alperesi álláspontnak megfelelően nyilatkozott.

Az alperes a fellebbezésében és a felülvizsgálati kérelmében kizárólag M.E. tanú meghallgatásának hiányára, mint az ítélet jogsértő voltát jelentő körülményre hivatkozott. A tanúvallomás fontossága kapcsán az alperes pedig javarészt csak „hangulatkelző” előadást tett a tanúnak a felperes általi valamiféle

befolyásoltságára hivatkozással.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján.

A Pp. 3. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a bíróságok a bizonyítás elrendelését mellőzni kötelesek, ha a bizonyítási indítványt a fél neki felróható okból elkésetten, vagy egyébként a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon terjeszti elő. A Pp. 8. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a bíróság köteles megakadályozni minden olyan eljárást, cselekményt, vagy egyéb magatartást, amely a jóhiszemű joggyakorlás követelményével ellentétes, így azt, ami a per elhúzására irányul, vagy erre vezethet.

A másodfokú bíróság ítéletében részletesen rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság több alkalommal megkísérelte M.E. tanúkénti meghallgatását foganatosítani, amely megghiúsult. Ennek oka alapvetően az alperes hiányos adatközlése volt.

Az eljáró bíróságok helyesen utaltak arra, hogy P.B.V. - mint az alperesi ügyvezető menyje - nem tekinthető elfogulatlan tanúnak. M.E. tekintetében sem volt megállapítható, hogy az írásbeli nyilatkozatát befolyásmentesen tette. A felperes arra hivatkozott, hogy „Tíz nappal ezelőtt részt vettünk egy volt kollégánk temetésén az alperes törvényes képviselőjével együtt, M.E. a temetésen ott volt, semmiféle tartósan fennálló betegség rajta nem látszott. Egymás mellett álltak az alperes törvényes képviselője, és M.E.” (jegyzőkönyv, 5. oldal 4. bekezdés). Az alperes a felülvizsgálati kérelmében - megismételve a fellebbezésében foglaltakat - pedig arra hivatkozott, hogy „Ezen az ominózus temetés után a felperes jogi képviselője behívta az irodájába, ahol a felperesi érdekeltnek kedvező vallomástételről volt szó közöttük”.

A tanúk elfogulatlansága nem volt megállapítható, de az általuk elmondottak egyébként sem voltak alkalmasak az alperesi álláspont alátámasztására.

M.E. írásbeli nyilatkozatában - P.B.V. vallomásával egyezően - állította ugyan, hogy a felek között a megállapodás a munkaviszony közös megegyezéssel megszüntetését illetően létrejött, egyik tanú sem tett azonban arra vonatkozóan megállapítást, hogy az milyen tartalmú volt, valóban a felek egyező akarata érvényesült-e benne [Mt. 87. § (1) bekezdés a) pont].

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó megállapodás létrejött a felek olyan határozott nyilatkozatai, és magatartása alapján állapítható meg, amelyből félreérthetetlenül kitűnik az a szándék, hogy a munkaviszonyt közösen meghatározott időpontban minden egyéb körülménytől függetlenül meg akarják szüntetni (BH.1993.469., BH.2002. 202., Mfv.I.10.783/1994.).

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem volt megállapítható

a közös megegyezéssel jogviszony megszüntetés tekintetében a felek közötti akarategység, ennek hiányában a felperes alappal állította a jogviszony megszüntetés jogellenességét. A további bizonyítási eljárás lefolytatását a bíróságok jogszerűen mellőzték a Pp. 3. §-ában, és a Pp. 8. §-ában foglaltakra figyelemmel.

A kifejtettek tekintetével a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján kell fizetnie.

Budapest, 2015. március 11.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő